

**Матеріали колегії служби у справах дітей обласної державної адміністрації
від 23.04. 2015**

№ п/п	Питання, які розглядаються	Термін	Відповідальні
2	1.Про результативність роботи місцевих органів влади щодо попередження соціального сирітства в межах виконання заходів з виконання Національної стратегії профілактики соціального сирітства на період до 2020 року, затвердженої Указом Президента України від 22.10.2012 № 609/2012. 2. Про результативність роботи з попередження правопорушень та злочинності, попередження бездоглядності та безпритульності серед дітей. 3. Про стан роботи щодо забезпечення житлових прав дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. 4. Визначення правового статусу дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування: своєчасність, проблеми	Квітень	Печерських Т.П. Олішевська В.І. Погорелова С.В. Дятло Ю.П.

РІШЕННЯ № 1
колегії служби у справах дітей обласної державної адміністрації
«Про результативність роботи місцевих органів влади щодо попередження
соціального сирітства в межах виконання заходів з виконання
Національної стратегії профілактики соціального сирітства на період до
2020 року, затвердженої Указом Президента України від 22.10.2012
№ 609/2012»

від 23 квітня 2015 року

Проаналізувавши та обговоривши питання про результативність роботи місцевих органів влади щодо попередження соціального сирітства в межах виконання заходів з виконання Національної стратегії профілактики соціального сирітства на період до 2020 року, затвердженої Указом Президента України від 22.10.2012 № 609/2012, колегія служби у справах дітей обласної державної адміністрації відзначає, що в області вживаються заходи щодо попередження соціального сирітства.

Упродовж останніх років досягнуто позитивних змін у сфері соціального захисту дітей та сімей з дітьми, зокрема, підвищено розмір державної допомоги при народженні дитини, запроваджено державну допомогу при усиновленні дитини, створено єдину базу даних дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, збільшено виплати на утримання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, усунуто дискримінацію у фінансуванні утримання таких дітей залежно від форми влаштування, визначено порядок провадження органами опіки та піклування діяльності, пов'язаної із захистом

прав дитини, вдосконалено процедуру усиновлення дітей, сформовано мережу реабілітаційних установ, закладів соціального захисту та соціального обслуговування, запроваджено правовий інститут Уповноваженого Президента України з прав дитини.

Вжиті заходи дозволили зменшити безпритульність дітей. Як за підсумками останніх років, так і за підсумками I кварталу 2015 року кількість дітей, які вилучаються в області від час профілактичних заходів із небезпечного середовища, значно зменшилася: позитивна динаміка складає до 75%: до центрів соціально-психологічної реабілітації дітей у переважній більшості направляються діти, які вилучаються із сімей при загрозі життю та здоров'ю та за заявою самих батьків, при виникненні у сім'ї негараздів. Активізувався процес усиновлення дітей громадянами України і забезпечено пріоритетність національного усиновлення над міждержавним. Якщо у 2003 році громадянами іноземних держав на території області усиновлялося вдвічі більше дітей, ніж громадянами України, у 2006-2007 роках рівень іноземного усиновлення знизився до 50% від загального, то протягом восьми останніх років національне усиновлення є стабільно пріоритетним і складає 80%-87% від загальної кількості дітей, що усиновлюються в області. У тому числі за підсумками I кварталу 2014 року на території області усиновлено 30 дітей, із яких 26 (87%) – громадянами України і 4 дітей (17%)- громадянами іноземних держав.

В області, забезпечено унаслідок розвитку сімейних форм виховання значне зменшення кількості дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, які виховуються у закладах інтернатного типу. За станом на 1 квітня 2015 року 3029 дітей, що залишилися без піклування батьків (67,9%), виховуються під опікою, піклуванням фізичних осіб, 1111 дітей (24,9%) – у прийомних сім'ях та дитячих будинках сімейного типу. Таким чином, в цілому 4140 дітей, що складає 92,9% виховуються у сімейних формах.

Однак, слід відмітити, що у Балаклійському, Богодухівському, Валківському, Дергачівському, Зачепилівському, Золочівському, Куп'янському, Нововодолазькому, Первомайському районах, містах Куп'янськ, Люботин, Первомайський, Харків питома вага дітей, влаштованих до сімейних форм виховання, є нижчою за середньообласний показник і коливається від 72,6% у Дергачівському районі до 90,8% - у Богодухівському.

Нажаль, не у повній мірі реалізовується програма здійснення соціального супроводу сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах. Із 738 сімей, що перебувають на обліку як такі, які потрапили до складних життєвих обставин, в яких виховується 1287 дітей, лише 331 сім'я або 44,9% взяті під соціальний супровід працівників центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді. Особливо складна ситуація з даного питання склалася у Барвінківському, Богодухівському, Борівському, Великобурлуцькому, Дворічанському, Нововодолазькому районах, де лише одна із 10-15 сімей перебувають під соціальним супроводом. Окремо слід відмітити такі райони, як Зміївський, Харківський, де жодна із сімей, діти яких перебувають на обліку служб у справах дітей, не взяті під соціальний супровід. Лише у 11 територіальних одиницях області: Балаклійському, Близнюківському, Вовчанському, Зачепилівському, Кегичівському, Коломацькому,

Краснокутському, Куп'янському, Первомайському, Чугуївському, м. Ізюм усі діти, які виховуються в сім'ях, що перебувають у складних життєвих обставинах, перебувають під соціальним супроводом. А цей фактор позитивно впливає на соціально-психологічний стан сімей з дітьми, де не тільки діти, але і сім'я в цілому отримує необхідну допомогу. Протягом I кварталу 2015 року службами у справах дітей взято на облік 150 дітей, які потрапили до складних життєвих обставин. Із них 131 дитина це ті, які виховуються у сім'ях, де батьки ухиляються від виконання своїх обов'язків, 11 – у зв'язку із скоєнням над дитиною насильства, 8 – у зв'язку із постійним залишенням місця проживання.

У цілому за підсумками I кварталу 2015 року незначно зменшилася загальна кількість дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, лише на 13 осіб. Разом з тим, у даному питанні протягом останнього часу спостерігається позитивна динаміка щодо зменшення показників соціального сирітства, за умов, що протягом I кварту 2015 року знов 154 дитини отримали правовий статус дітей, що залишилися без батьківського піклування.

Вже протягом 2015 року службами у справах дітей було підготовлено до розгляду на засіданнях комісій захисту прав дитини і у подальшому до місцевих судів 61 позов щодо позбавлення батьків батьківських прав, у відношенні тих сімей, де вже немаєвороття до нормального життя, де батьками не створені умови не лише для повноцінного розвитку дитини, але і елементарних умов для збереження здоров'я, а інколи і життя дитини. За результатами поданих позовів судами були прийняті 47 рішень, на підставі яких 49 батьків були позбавлені батьківських прав у відношенні 52 дітей. Найбільша кількість позовів подана до судів у Барвінківському, Близнюківському, Зміївському, Харківському, Шевченківському районах.

При пологових будинках та жіночих консультаціях області продовжили значною є кількість дітей, які проживають у малозабезпечених сім'ях, що створює ризик влаштування таких дітей до інтернатних закладів за заявою батьків у зв'язку з неспроможністю задовольнити потреби дітей через бідність чи безробіття. Перебування дітей у спеціалізованих закладах розглядається батьками як єдина можливість для їх дитини отримати належну медичну допомогу та освіти, що є великою помилкою, оскільки між батьками та дітьми руйнуються родинні зв'язки, що яскраво підтверджується на прикладі таких закладів інтернатного типу, як Зміївського навчально-виховного комплексу, Ізюмського закладу інтернатного типу.

Протягом 2015 року до обласних будинків дитини за заявою батьків було влаштовано з метою медико-соціальної реабілітації 19 дітей. До закладів, які перебувають у підпорядкуванні органів освіти, що враховують стан здоров'я дітей, було влаштовано 9 дітей.

Влаштування дітей до закладів за заявою батьків на тривалий термін, що відноситься в першу чергу до закладів органів освіти, є тривожним фактором у справі відсторонення дитини від батьків та сім'ї, а у подальшому - приводом для позбавлення батьків батьківських прав. Так, протягом 2015 року 28 дітей, які перебували у закладах інтернатного типу, отримали статус дітей, позбавлених батьківського піклування.

Щодо влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, до сімейних форм виховання. За станом на 20 квітня 2015 року під

опікою, піклуванням фізичних осіб перебуває 3027 дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. Протягом цього року було прийнято рішення органами опіки та піклування про призначення опіки у відношенні 126 дітей, припинення – у відношенні 138 дітей за причин вповнення дітьми повноліття.

Уповільнилася динаміка влаштування дітей, що залишилися без батьківського піклування, до дитячих будинків сімейного типу та прийомних сімей. Протягом 2015 року були прийняті рішення органами опіки та піклування Балаклійської, Великобурлуцької, Вовчанської, Дворічанської, Кегичівської, Краснокутської, Куп'янської, Первомайської, Харківської районних державних адміністрацій, Ізюмської, Лозівської, Люботинської, Харківської міських рад про влаштування 29 дітей та рішення органами опіки та піклування Балаклійської, Близнюківської, Борівської, Вовчанської, Дергачівської, Красноградської, Краснокутської, Куп'янської, Сахновщинської, Чугуївської районних державних адміністрацій про вибуття 25 дітей. Переважна більшість рішень про вибуття дітей прийнята у зв'язку із переходом на повне державне утримання або за причин закінчення навчальних закладів та працевлаштуванням. Протягом 2015 року 4 дітей із прийомних сімей вибули у зв'язку із усиновленням їх прийомними батьками.

Жодної дитини протягом чотирьох місяців 2015 року не було влаштовано органами опіки та піклування до прийомних сімей та дитячих будинків сімейного типу Барвінківської, Близнюківської, Богодухівської, Борівської, Валківської, Дергачівської, Зачепилівської, Зміївської, Золочівської, Ізюмської, Коломацької, Красноградської, Лозівської, Нововодолазької, Печенізької, Сахновщинської, Чугуївської, Шевченківської районних державних адміністрацій; Куп'янської, Первомайської, Чугуївської міських рад.

За підсумками I кварталу 2015 року під час проведення профілактичних заходів «Діти вулиці» було здійснено 984 обстежень умов утримання та проживання дітей. Як результат, 377 батьків було попереджено, 1 відношенні 155 осіб були порушені клопотання про притягнення до адміністративної відповідальності.

712 дітей отримали адресну допомогу: 112 дітей – речову, 32 – матеріальну, 568 дітей – консультативну.

Щороку в Україні близько 8 тисяч дітей залишаються без батьківського піклування, в області – біля 600, зокрема через складні життєві обставини, безвідповідальне ставлення батьків до виконання своїх обов'язків, вживання батьками алкоголю, наркотичних засобів, а також через їх жорстоке поводження з дитиною.

Протягом минулого року на території області отримали правовий статус 574 дітей, протягом I кварталу цього року - 154 дітей.

Профілактика соціального сирітства та підтримка виховного потенціалу сімей потребує вдосконалення умов, форм та методик надання соціальних послуг сім'ям, які опинилися у складних життєвих обставинах.

Пріоритетом у роботі місцевих органів влади повинно стати не подолання наслідків сирітства, а своєчасне виявлення кризових сімей та допомога їм, причому, не тільки матеріальна, а й психологічна, юридична та інші можливі види допомоги нематеріального характеру.

Заслухавши доповідь начальника служби у справах дітей обласної державної адміністрації (Печерських Т.П.) з питання результативність роботи місцевих органів влади щодо попередження соціального сирітства в межах виконання заходів з виконання Національної стратегії профілактики соціального сирітства, вирішили:

1. Інформацію начальника служби у справах дітей обласної державної адміністрації (Печерських Т.П.) взяти до відома.

2. Головам Координаційних рад у справах дітей, начальникам служб у справах дітей:

2.1. Заслухати на засіданнях колегій, Координаційних рад у справах дітей питання про виконання місцевих заходів з питань попередження соціального сирітства в межах виконання заходів з виконання Національної стратегії профілактики соціального сирітства

До 25 травня 2015 року.

2.2 Взяти під контроль питання щодо своєчасного взяття під соціальний супровід сімей, в яких виховуються діти.

Протягом 2015 року.

2.3. Забезпечити пріоритетність передачі дітей, які мають родичів, під опіку, піклування цих осіб.

Протягом 2015 року.

2.4. Забезпечити своєчасне виконання прогнозованих зобов'язань по влаштуванню дітей, що залишилися без батьківського піклування, до дитячих будинків сімейного типу та прийомних сімей.

Протягом 2015 року.

2.5. Взяти під контроль стан влаштування дітей із сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах, до закладів інтернатного типу, за заявами батьків. Запроваджувати соціальні послуги батькам, діти яких перебувають на вихованні в інтернатних закладах, з метою створення умов для повернення дитини на виховання батькам.

Протягом 2015 року.

2.6. Про кожен факт отримання дітьми правового статусу дитини-сироти чи дитини, позбавленої батьківського піклування, під час перебування їх у закладах інтернатного типу за заявами батьків, доповідати у письмовому вигляді начальнику служби у справах дітей обласної державної адміністрації.

Протягом 2015 року.

2.7. Вжити заходів щодо забезпечення соціального супроводу батьків, у яких діти відібрані без позбавлення батьківських прав, а також батьків, які позбавлені батьківських прав і мають намір звернутися до суду з позовом про поновлення батьківських прав (якщо їх діти не усиновлені), з метою створення умов для відновлення виховної функції сім'ї та повернення дитини на виховання батькам.

Протягом 2015 року

Запропонувати виконавчим органам міст обласного значення здійснити аналогічні заходи.

Начальник служби

Т.П.Печерських

РІШЕННЯ № 2
засідання колегії служби у справах дітей Харківської обласної державної
адміністрації
«Про результативність роботи з попередження правопорушень та
злочинності, попередження бездоглядності та безпритульності серед дітей»

від 23 квітня 2014 року

Проаналізувавши та обговоривши питання «Про результативність роботи з попередження правопорушень та злочинності, попередження бездоглядності та безпритульності серед дітей», колегія відзначає, що проблеми захисту громадян України від злочинних посягань, попередження негативних явищ набувають першочергового значення.

З метою проведення профілактичної роботи з попередження злочинних проявів за участю неповнолітніх, обласною державною адміністрацією затверджено «Програму профілактики правопорушень у Харківській області на 2011 – 2015 роки», затверджену рішенням Харківської обласної ради від 17.02.2011 № 82-VI, розроблені заходи з профілактики правопорушень, рецидивної злочинності та злочинів, вчинених неповнолітніми, затверджені розпорядженням голови обласної адміністрації від 26.01.2010 р. № 24 «Про затвердження заходів з профілактики правопорушень, рецидивної злочинності та злочинів, вчинених неповнолітніми».

Проведення постійного аналізу стану виконання зазначених заходів службами у справах дітей райдержадміністрацій, вжиття заходів щодо поліпшення ситуації у дитячому середовищі з попередження негативних проявів, моніторинг результативності проведеної роботи знаходиться на постійному контролі служби у справах дітей обласної державної адміністрації.

За інформацією відділу кримінальної міліції у справах дітей Головного управління МВС України в Харківській області, наданої за січень-лютий 2015 року, протягом січня 2015 року на території Харківської області неповнолітні вчинили 49 злочинів, що на 12 злочинів більше, ніж у відповідному періоді 2014 року (37). Показник збільшення становить 32%.

Збільшення злочинності у порівнянні з відповідним періодом 2014 року відбулося за таким показниками, як особливо тяжкі злочини (на 56%), тяжкі тілесні ушкодження (на 100%), вбивства (на 100%), крадіжки (на 72%), незаконне заволодіння автомобілем (у 2 рази), шахрайство (на 100%).

У січні 2015 року зріс показник злочинності (по злочинах загальнокримінальної спрямованості серед неповнолітніх) у 8 районах області, з них: у Валківському районі – у 5 разів, Зміївському районі – на 100%, Ізюмському районі – у 5 разів, Куп'янському районі – на 100%, Лозівському районі – у 3 рази, Сахновщинському районі – у 7 разів, Харківському районі – у 6 разів, Шевченківському районі – на 100%.

У 3 районах м. Харкова також зареєстровано збільшення кількості злочинів у порівнянні з січнем минулого року, найбільший показник у наступних районах: Жовтневий район – на 100%; Орджонікідзевський район – на 100%; Київський район – на 66%.

Разом з тим, у 13 районах області не зареєстровані випадки скоєння кримінальних правопорушень, а саме у Балаклійському, Барвінківському, Богодухівському, Борівському, Великобурлуцькому, Вовчанському, Зачепилівському, Золочівському, Красноградському, Краснокутському, Первомайському, Нововодолазькому, Чугуївському районах.

У лютому 2015 року на території Харківської області неповнолітні вчинили 93 злочини, що на 13 злочинів менше, ніж у відповідному періоді 2014 року (106). Показник зменшення становить 11,3%.

Зменшення злочинності у порівнянні з відповідним періодом 2014 року відбулося за таким показниками, як розбої (на 75%), грабежі (на 44%), крадіжки (на 24%), наркозлочини (на 50%).

Збільшилась кількість кримінальних правопорушень за показниками: тяжкі правопорушення (на 2%), вбивства (на 100%), тяжкі тілесні ушкодження (на 100%), незаконне заволодіння автомобільним засобом (на 66%), хуліганство (на 100%).

У лютому 2015 року зріс показник злочинності (по злочинах загальнокримінальної спрямованості серед неповнолітніх) у 10 районах області, з них: у Борівському районі – на 100%, Валківському – у 9 разів, Дергачівському – на 40%, Зміївському районі – на 100%, Ізюмському – у 3,5 разів, Куп'янському – на 100%, Лозівському – у 2,2%, Харківському – у 4 рази, Чугуївському – на 66%, Шевченківському – на 100%.

У 3 районах м. Харкова також зареєстровано збільшення кількості злочинів у порівнянні з лютим 2014 року, найбільший показник у наступних районах: Жовтневий район – на 100%; Орджонікідзевський район – на 100%; Київський район – у 2,7 рази.

Разом з тим, у 7 районах м. Харкова та 6 районах області значно зменшилась кількість злочинів у порівнянні з 2014 роком.

Службами у справах дітей місцевих органів влади, спільно з відділами кримінальної міліції у справах дітей УМВС України в Харківській області здійснюється комплекс організаційно-практичних заходів, спрямованих на попередження правопорушень та злочинності, жебрацтва та бродяжництва, інших негативних явищ у підлітковому середовищі.

Протягом звітного періоду було проведено 547 профілактичних заходів (рейдів), під час проведення яких виявлено 128 дітей.

Під час проведення профілактичних заходів 63 дитини вилучено з вулиці (73 дитини у відповідний періоді 2014 року), 24 дитини вилучено з сім'ї (31 дитину у 2014 році), з комп'ютерних клубів у 2015 році діти не вилучались (8 дітей вилучено у 2014 році), з розважальних закладів діти не вилучались (3 дитини вилучено у 2014 році), підкинутих дітей не виявлено.

Із загальної кількості вилучених дітей виявлено повторно 6 дітей (у 2014 році – 4 дитини), попереджено 41 дитину (у 2014 році – 110 дітей).

За результатами проведених заходів було порушено питання щодо притягнення батьків до адміністративної відповідальності за невиконання батьківських обов'язків у 158 випадках (157 випадків у 2014 році), попередження отримали 377 батьків (468 осіб у 2014 році).

Протягом I кварталу 2015 року на обліку перебувало 1287 дітей, які опинилися у складних життєвих обставинах, з них: 62 дитини зазнали

фізичного, психологічного, сексуального або економічного насилля в сім'ї. Згідно інформації служб у справах дітей 1175 дітей проживають у сім'ях, в яких батьки ухиляються від виконання батьківських обов'язків та 50 дітей, що самовільно залишають місця постійного проживання.

З метою тимчасового утримання та соціально - правового захисту дітей, які залишилися без батьківського піклування, на території Харківської області утворені та функціонують 8 центрів соціально-психологічної реабілітації дітей, розраховані на одночасне утримання 215 вихованців.

У I кварталі 2015 року у закладах перебувало 249 дітей. Протягом звітного періоду із закладів вибула 91 дитина, продовжують проходити реабілітацію 158 дітей.

З метою взаємоінформування всіх структур, які проводять роботу з дітьми, на засіданнях колегій районних державних адміністрацій, на засіданнях дорадчих органів місцевих органів влади, обговорюються результати роботи з профілактики правопорушень та злочинності серед неповнолітніх, визначаються проблемні питання та накреслюються шляхи для їх вирішення.

За звітний період Координаційними радами місцевих органів виконавчої влади проведено 38 нарад, на яких розглядалися наступні питання: профілактика дитячої злочинності (23), захист прав та інтересів дітей (54), навчання та працевлаштування неповнолітніх (5) та інші (28).

Згідно затвердженого плану роботи, служби у справах дітей місцевих органів влади проводять здійснення контролю за змістом та формами виховної роботи. Протягом I кварталу 2015 року проведено 218 перевірок щодо охорони прав неповнолітніх, організації виховної роботи, надання методичної допомоги.

Службами у справах дітей місцевих органів влади вживаються заходи з працевлаштування дітей, які не мають можливості навчатися за денною формою навчання. Кількість неповнолітніх, які працевлаштовані і продовжують працювати на підприємствах, на початок року складає 3 особи. За участю служб у справах дітей в області проведено 85 профорієнтаційних заходів з питань працевлаштування для підлітків, які закінчують навчальні заклади.

У засобах масової інформації проводиться систематичне роз'яснення питань здійснення органами виконавчої влади заходів, пов'язаних із запобіганням і протидії злочинності та правопорушенням, підготовлено 58 виступів із зазначених питань.

Протягом I кварталу 2015 року проведено в області 255 перевірок по здійсненню контролю з питань заборони продажу алкогольних напоїв, тютюнових виробів, розповсюдження наркотиків, пропаганди проституції, насилля, жорстокості. За результатами проведеної роботи попереджено 4 посадові особи, у відношенні 4 посадових осіб ініційовано притягнення до адміністративної відповідальності.

Організація дозвілля учнівської молоді знаходиться на контролі органів місцевого самоврядування, усіх зацікавлених служб, відомств, організацій, які проводять відповідну роботу по залученню дітей до занять спортом, участі в творчих гуртках і колективах, проведення дозвілля в закладах культури за місцем проживання.

Проаналізувавши та обговоривши питання про результативність роботи з попередження правопорушень та злочинності, попередження бездоглядності та безпритульності серед дітей, колегія служби у справах дітей обласної державної адміністрації відзначають, що в області вживаються заходи щодо профілактики правопорушень та злочинності, попередження бездоглядності та безпритульності серед дітей.

З метою підвищення результативності роботи щодо результативності роботи з попередження правопорушень та злочинності, попередження бездоглядності та безпритульності серед дітей, заслухавши доповідь із означеного питання, колегія служби у справах дітей Харківської обласної державної адміністрації вирішила:

Інформацію про результативність роботи з попередження правопорушень та злочинності, попередження бездоглядності та безпритульності серед дітей начальника відділу соціального захисту дитини Погорелової С.В. узяти до відома.

1. Начальникам служб у справах дітей районних державних адміністрацій:

1.1. Продовжити роботу згідно затверджених планів з попередження правопорушень та злочинності, попередження бездоглядності та безпритульності серед дітей з додержанням вимог чинного законодавства, здійснюючи постійний контроль за отриманими результатами.

Протягом 2015 року.

1.2. Комісії з питань захисту прав дитини, яка утворена головою органу опіки та піклування, здійснювати контроль за недопущенням випадків жорстокого поводження з дітьми, втягування дітей у злочинну діяльність, щодо розгляду кожного факту невиконання батьками своїх обов'язків, які приводять до скоєння злочинів неповнолітніми.

Протягом 2015 року.

1.3. Продовжувати здійснювати постійний моніторинг стану сімей з дітьми, що перебувають у складних життєвих обставинах, з метою надання профілактичної та практичної допомоги дітям із цих сімей та отримання позитивного результату за підсумком проведеної роботи.

До 01 вересня 2015 року.

1.4. Тримати під контролем питання надання термінової допомоги дітям, які за різних причин опинилися в умовах вулиці без догляду дорослих.

За фактом виявлення дитини.

1.5. Заслухати на засіданнях відповідних колегій районних державних адміністрацій, питання про результативність роботи з попередження правопорушень та злочинності, попередження бездоглядності та безпритульності серед дітей.

До 01 липня 2015 року.

Начальник служби

Т.П.Печерських

Рішення № 3

**колегії служби у справах дітей обласної державної адміністрації
«Про стан роботи щодо забезпечення житлових та майнових прав дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування»**

від 23 квітня 2015 року

Проаналізувавши та обговоривши питання «Про стан роботи щодо забезпечення житлових та майнових прав дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування», колегія служби у справах дітей обласної державної адміністрації відзначає, що питання захисту прав та законних інтересів дітей залишається на сьогодні актуальним. Особливо складним є питання захисту житлових та майнових прав дітей.

Законодавство України забезпечує виконання вимог статті 16 Конвенції ООН про права дитини, яка проголошує, що жодна дитина не може бути об'єктом свавільного або незаконного втручання в її право на особисте та сімейне життя, недоторканість житла, таємницю кореспонденції або незаконного посягання на її честь і гідність. Дитина має право на захист від такого втручання або посягання. Захист житлових та майнових прав дітей покладається, згідно Кодексу про шлюб та сім'ю України, на батьків без спеціальних на те повноважень.

Повноваження щодо захисту житлових та майнових прав дітей, в тому числі і дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, визначені Законами України „Про органи і служби у справах дітей та спеціальні установи для дітей”, „Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування”, Житловим кодексом Української РСР. Відповідно до ст. 4 Закону України „Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування”, заходи соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, а також осіб із їх числа гарантуються, забезпечуються та охороняються державою.

Органи державної влади та органи місцевого самоврядування відповідно до їх компетенції, визначеної законом, забезпечують захист житлових і майнових прав та інтересів дітей та осіб із числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

Зазначена робота проводиться відповідно до норм Законів України „Про органи і служби у справах дітей та спеціальні установи для дітей”, „Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування”, „Про охорону дитинства” та Житлового Кодексу України.

Основними напрямками діяльності служб у справах дітей стосовно захисту житлових та майнових прав дітей є: попередження незаконного продажу житла (майна), що належить дітям; відновлення прав дітей на житло (майно); збереження житла (майна) дітей або права на користування житлом при передачі їх під опіку (піклування) або влаштуванні до державних закладів.

У межах зазначених напрямів здійснюється індивідуальна профілактична робота, направлення позовів про поновлення житлових прав дітей, розгляд заяв громадян спільно з органами опіки та піклування комісією з питань захисту прав дитини.

Органам опіки та піклування постійно надаються методичні рекомендації та правові консультації працівниками служб у справах дітей області, у районах випускаються інформаційні вісники, методичні рекомендації.

З секретарями сільських, селищних рад проводяться семінарські заняття, на яких розглядаються питання соціального захисту дітей. Звертається увага на виконання ст. 71 Житлового Кодексу України щодо надання позачергового житла (постановка на квартирний облік) дітям при досягненні ними повноліття та поверненні за місцем походження. До участі у семінарах залучаються: представник управління юстиції, начальник паспортного столу, завідувач юридичним сектором апарату райдержадміністрації, виконкому, начальники відділів та управлінь райдержадміністрації.

З метою запобігання випадків незаконного відчуження майна дітей, працівники служб у справах дітей Харківської області тісно співпрацюють з державними та приватними нотаріусами. З метою захисту прав дітей дозволи на проведення відчуження житла шляхом продажу надаються за умови одночасної купівлі - продажу або дарування житла і оформлення його у одного нотаріуса одночасно, або попереднього придбання житла на ім'я дитини.

Службами у справах дітей райдержадміністрацій, міських рад надається інформація про наявність впровадженні судів загальної юрисдикції, господарського суду справ щодо захисту соціальних і майнових прав неповнолітніх.

Головам сільських рад направлені листи щодо постановки на квартирний облік дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, які не мають житла.

При вирішенні питання про постановку на первинний облік дітей з'ясовуються підстави для збереження житла за місцем проживання батьків або за місцем знаходження дитини, вживаються заходи по збереженню майна та проводиться акт його опису. Для вирішення питань захисту прав дітей з'ясовується особа квартиронаймача та власника житла за адресою проживання дітей, вирішується питання про призначення опіки над майном, яке належить дитині.

Якщо не має можливості закріпити право користування житлом у зв'язку з тим, що батьки не мали житла на праві приватної власності, є письмові підтвердження голів сільських та селищних рад, що після досягнення повноліття та у разі повернення з державних закладів, від піклувальників, батьків-вихователів, прийомних батьків особам із числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, буде надане впорядковане соціальне житло.

До відома батьків-вихователів, прийомних батьків, опікунів, піклувальників доведено зміни в законодавстві щодо захисту житлових прав дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, а також осіб з їх числа, та роз'яснено їх обов'язок про вжиття заходів щодо постановки дітей, які не мають житла, або мають лише право користування, на квартирний облік.

З метою забезпечення житлом дітей даної категорії на наступні роки вживаються заходи щодо пошуку та перевірки вільних житлових приміщень щодо визначення можливості поселення дітей – сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, осіб з їх числа, які потребують забезпечення соціальним житлом, у зв'язку з тим, що вони не мають права на житло або їх житло визначене за результатами перевірки як таке, що не відповідає санітарним та технічним вимогам.

У проектах розпоряджень про надання статусу дітям-сиротам та дітям, позбавленим батьківського піклування, службами у справах дітей включається пункт про вирішення питання забезпечення дитини житлом після досягнення 18-річного віку, цей же пункт є обов'язковим при влаштуванні дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування до сімейних форм виховання.

Виконавчими комітетами сільських та селищних рад призначаються відповідальні за збереження житла, яке належить дітям на праві приватної власності.

Якщо проаналізувати інформацію служб у справах дітей райдержадміністрацій, міських рад щодо захисту житлових прав дітей за I квартал 2015 року, то можна простежити і роботу служб у справах дітей з питання збереження житла за двома показниками: 1. кількість дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, за якими закріплено житло, і 2. кількість рішень про призначення відповідального за збереження житла.

У Балаклійському районі таких дітей - 51, кількість рішень про призначення – 51, Борівський - 54-54, Валківський - 66-66, Вовчанський – 105-105, Зміївський - 113-103, Золочівський - 76-76, Харківський – 232-230, Шевченківський - 47-40, Лозова 147-131, м. Первомайський-61-61, м. Чугуїв - 43-30, Куп'янський - 64-47, Первомайський - 41-35, м. Ізюм – 85-7, м. Харків 1095-3, решта районів - кількість рішень про призначення – 0.

Протягом I кварталу 2015 року до реєстрів житла вносилися зміни, що підтверджено звітною документацією служб у справах дітей райдержадміністрацій, міських рад.

За розділом IV звітності № 1- ЗЖД “Звіт про збереження житлових прав дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування” із загальної кількості дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, які досягли повноліття, отримали жите приміщення у 2012 році 14 із фонду соціального призначення – 4), у 2013 році – 17 (із фонду соціального призначення – 3), у 2014 році 17 (із фонду соціального призначення – 9).

Кількість звернень до служби у справах дітей обласної державної адміністрації щодо захисту житлових та майнових прав дітей має такі показники (I кв.2013 рік – 10% всіх звернень, I кв. 2014- 13%, I кв. 2015-3%).

Захист житлових та майнових прав дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, у першу чергу, вимагає здійснення координації діяльності місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування щодо додержання законодавства

З метою дотримання чинного законодавства з питання захисту житлових та майнових прав дітей, заслухавши доповідь заступника начальника служби у справах дітей обласної державної адміністрації Олішевської В.І. із означеного

питання, колегія служби у справах дітей обласної державної адміністрації вирішила:

1. Інформацію заступника начальника служби у справах дітей обласної державної адміністрації ««Про стан роботи щодо забезпечення житлових та майнових прав дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування» Олішевської В.І. взяти до відома.

2. Начальникам служб у справах дітей райдержадміністрацій:

2.1. Дотримуватися виконання постанови Кабінету Міністрів України від 24 вересня 2008р. № 866 “Питання діяльності органів опіки та піклування, пов’язаної із захистом прав дитини” у частині захисту майнових та житлових прав дітей, дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

Протягом 2015 року

2.2. Забезпечити виконання наказу Міністерства України у справах сім’ї, молоді та спорту від 08.11.2008р. № 4002 щодо ведення, своєчасного внесення змін до Реєстрів житла та майна дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

Щокварталу

2.3. Взяти під контроль виконання вимог законодавства стосовно захисту житлових прав дітей - сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, та осіб з їх числа щодо ведення персоніфікованого обліку нерухомого майна дітей – сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування; своєчасності (з 16 років) взяття дітей зазначеної категорії на квартирний та соціальний квартирний облік; своєчасного забезпечення (протягом місяця після досягнення 18 років) дітей соціальним житлом та надання їм у подальшому благоустроєного жилого приміщення для постійного проживання.

Протягом 2015 року

2.4. Здійснювати контроль за діяльністю органів місцевого самоврядування з питань соціального захисту дітей, особливо у частині захисту житлових і майнових прав дітей. Надавати органам опіки та піклування методичні рекомендації та правові консультації.

Протягом 2015 року

2.5. Забезпечити проведення із секретарями сільських, селищних рад семінарських занять, залучати представника управління юстиції, начальника паспортного столу, завідувача юридичним сектором апарату райдержадміністрації, виконкому, начальників відділів та управлінь райдержадміністрації. Звертати увагу на виконання ст. 71 Житлового Кодексу України щодо надання позачергового житла (постановка на квартирний облік) дітям при досягненні ними повноліття та поверненні за місцем походження.

Щокварталу

2.6. Співпрацювати з державними та приватними нотаріусами з метою запобігання випадків незаконного відчуження майна дітей.

Протягом 2015 року

2.7. Доводити до відома батьків-вихователів, прийомних батьків, опікунів, піклувальників зміни в законодавстві щодо захисту житлових прав дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, а також осіб з їх

числа, роз'яснювати їх обов'язок про вжиття заходів щодо постановки дітей, які не мають житла, або мають лише право користування, на квартирний облік.

Протягом 2015 року

2.8. Проводити детальну інвентаризацію та оцінку придатності для проживання житла, що належить на праві власності або праві користування дітям-сиротам та дітям, позбавленим батьківського піклування, а також особам з їх числа.

Протягом 2015 року

Запропонувати міським головам міст обласного значення здійснити аналогічні заходи.

Начальник служби

Т.П. Печерських

Рішення № 4

колегії служби у справах дітей обласної державної адміністрації «Визначення правового статусу дітям-сиротам та дітям, позбавленим батьківського піклування: своєчасність, проблеми»

від 23 квітня 2015 року

Проаналізувавши та обговоривши питання «Визначення правового статусу дітям-сиротам та дітям, позбавленим батьківського піклування: своєчасність, проблеми» колегія служби у справах дітей обласної державної адміністрації відзначає, що питання щодо соціально-правового захисту дітей перебуває на контролі служби у справах дітей обласної державної адміністрації.

З метою здійснення вичерпних заходів і засобів соціально-економічного і правового характеру щодо захисту прав, свобод і законних інтересів дітей, колегія служби у справах дітей обласної державної адміністрації вирішила:

Протягом I кварталу 2015 року спеціалістами служб у справах дітей районних державних адміністрацій, міських рад зібрані документи для надання статусу дитини-сироти та дитини, позбавленої батьківського піклування, 155 особам. Із них дітей-сиріт – 51 дитина та 104 дитини, позбавлені батьківського піклування.

Збільшення кількості дітей, які отримали статус дитини-сироти та дитини, позбавленої батьківського піклування спостерігалось в Близнюківському (+10), Валківському (+1), Вовчанському (+2), Дворічанському (+3), Дергачівському (+5), Красноградському (+4), Краснокутському (+1), Куп'янському (+2), Печенізькому (+1), Сахновщинському (+4), Харківському (+1), Чугуївському (+3) районах, м. Куп'янськ (+2), м. Лозова (+5), Київський (+8), Ленінський (+1), Фрунзенський (+3) районах м. Харкова.

Зменшення кількісних показників мало місце у Балаклійському (-3), Богодухівському (-1), Великобурлуцькому (-2), Зачепилівському (-4), Зміївському (-6), Ізюмському (-1), Кегичівському (-3), Нововодолазькому (-

4), Шевченківському (-2) районах, м. Первомайський (-1), м. Чугуїв (-1), Держинський (-8), Жовтневий (-8), Комінтернівський (-1), Московський (-1) райони м. Харкова.

На рівні минулорічних показників залишилися дані у 10 районах, а саме: Барвінківському (3), Борівському (1), Золочівському (2), Коломацькому (0), Лозівському (2), Первомайському (4) районах, м. Ізюм (6), м. Люботин (0) та Орджонікідзевському (5) і Червонозаводському (2) районах м. Харкова.

Із 155 дітей, що посиротіли протягом I кварталу 2015 року, до сімейних форм виховання влаштовано 90 осіб, що становить 58%. Стовідсотково вжито заходів в цьому напрямку роботи такими районами як Барвінківський, Борівський, Валківський, Золочівський, Кегичівський, Краснокутський, Куп'янський, Сахновщинський, Шевченківський, м. Куп'янськ, м. Первомайський, Червонозаводський район м. Харкова. По відношенню до загальної кількості дітей у сімейних формах виховання перебуває 4032 дитини, що становить 90,4%, без урахування осіб з числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

Проблемою у вирішенні даного питання залишаються позовні заяви про позбавлення батьківських прав, які розглядаються районними, міськими судами по декілька місяців. Так, станом на 28.02.2015 року в судах загальної юрисдикції знаходилося 6 позовних заяв, де справи розглядаються більше трьох місяців, а саме: Харківський район – 1 справа, Чугуївський район – 3 справи та Московський район – 2 справи; 4 позовні заяви з терміном розгляду більше чотирьох місяців – Близнюківський, Первомайський, Комінтернівський, Ленінський райони по 1 справі; та 4 позови, де справи розглядаються більше п'ять місяців – Богодухівський, Харківський, Держинський, Комінтернівський райони. Аналогічна ситуація станом на 31.03.2015 року де 4 позовні заяви розглядаються більше трьох місяців в Нововодолазькому районі – 1 справа, Дергачівському районі-2 справи, м. Чугуїв – 1 справа; 4 позовні заяви з терміном розгляду чотири місяці тобто з грудня 2014 року в Харківському, Держинському, Московському районах м. Харкова, м. Ізюм; 3 позови, де справи розглядаються 5 місяців (з листопада 2014 року) в Харківському, Чугуївському, Держинському районах; 1 позовна заява розглядається з жовтня 2014 року в Комінтернівському районі м. Харкова; 2 справи в провадженні судів перебувають сім місяців у Держинському та Комінтернівському районах м. Харкова; та 1 справа, що розглядається вже 8 місяців у Богодухівському районі.

Несвоєчасне отримання рішень районних, міських судів з відміткою, коли те рішення набуло чинності, особливо коли це рішення заочне, оскільки такий стан справ порушує право дитини бути влаштованою до сімейних форм виховання, зокрема усиновлення.

Заповнення акту закладу охорони здоров'я та органу внутрішніх справ України про дитину, покинуту в пологовому будинку, іншому закладі охорони здоров'я чи органу внутрішніх справ України та закладу охорони здоров'я про підкинуту чи знайдену дитину та її доставку за участю представника служби у справах дітей за місцем виявлення дитини з порушенням інструкції їх заповнення, повноти заповнення.

З метою підвищення рівня результативності роботи щодо забезпечення соціально-правового захисту прав і свобод дітей, заслухавши доповідь із означеного питання, колегія служби у справах дітей обласної державної адміністрації вирішила:

1. Інформацію «Про визначення правового статусу дітям-сиротам та дітям, позбавленим батьківського піклування: своєчасність, проблеми» узяти до відома.

2. Начальникам служб у справах дітей райдержадміністрацій, міських рад:

2.1. Посилити персональну відповідальність за несвоєчасне отримання документів, які підтверджують підстави набуття дитиною статусу сироти чи позбавленої батьківського піклування.

Протягом 2015 року

2.2. Не допускати складання актів про дитину, покинуту в пологовому будинку, іншому закладі охорони здоров'я чи про підкинуту чи знайдену дитину та її доставку заповнених в не повному об'ємі чи з порушенням інструкції їх заповнення.

Протягом 2015 року

2.3 Не допускати порушення термінів постановки дітей на первинний та місцевий облік.

Протягом 2015 року

2.4. Не допускати звернення сільських, селищних рад з позовними заявами про позбавлення батьківських прав до районних судів.

Протягом 2015 року

2.5. Вживати своєчасних заходів щодо влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, в сімейні форми виховання.

Протягом 2015 року

Запропонувати міським головам міст обласного значення здійснити аналогічні заходи.

Начальник служби

Т.П. Печерських